over to the budget (paragraph 133.4.1 of the article 133) [4]. At the same time the Law «On Agricultural Cooperation» determines that after a cooperative is liquidated its members should get back their basic and complementary equity stakes, and in case if any extra assets occur after the cooperative pays all its liabilities to the creditors and other counterparties, these fund should be distributed among the members according to the Statute [3]. Another contradiction lies in the consecution of an agricultural service cooperative's income distribution. As a non-profit organization it has no right to make any payments to its members from the income (according to the above-mentioned chapter of the Tax Code), but on the other hand this practically means that a cooperative is not allowed to make cooperative payments to its members. These legislative gaps could be solved by adding to the respective article of the Tax Code a remark, that all the requirements to the non-profit organizations mentioned in the chapter 133.4.1 are valid only if they don't contradict with the other laws, which regulate activities of a specific type of non-profit organizations.

We also need to pay a particular attention to the recent changes to the Tax Code, which provide that the taxable income (profit or loss before tax) should be increased by 30 % of the total value of goods (works, services) purchased from non-profit organizations if the value of goods purchased from these organizations during a financial year exceeds 25 minimum wage, established on 1 January of the year (chapter 140.5.4, Art. 140 of the Tax Code) [4]. This regulation can lead to a significant limitation of market opportunities for agricultural service cooperatives, as any food processing or other enterprise, which will buy agricultural products of a service agricultural cooperative for more than 80 thousand UAH during the year, will automatically increase the value of its liabilities for income tax.

Seeing the above, it is extremely important to resolve the existing legislative gaps and to ensure mutual consistency of the Tax, Civil and Commercial Codes with relevant special (cooperative) legislation.

References:

1. Borshchevskyi, V.V., Mahas, V.M. (2014). Agricultural cooperation: market mechanisms of development. Economics of agri-industrial complex, 10, pp. 14-19. [In Ukrainian].

2. Hubeni, Yu. E. (2013). Identification of economic obstacles for cooperative agricultural enterprises. Cooperative reading : 2013 : Proceedings of the All-Ukrainian scientific conference (Zhytomyr, 4-6 April 2013). Published by Zhytomyr National Agroecological University, pp. 78-81. [In Ukrainian].

3. Supreme Council of Ukraine (1997). On Agricultural Cooperation. Law of Ukraine, adopted on 1997, July 17, 469/97. Retrieved from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/469/97-%D0%B2%D1%80. [In Ukrainian].

4. Supreme Council of Ukraine (2010). Tax Code of Ukraine. Law of Ukraine, adopted on 2010, December 2, 2755-VI. Retrieved from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page. [In Ukrainian].

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

***Н.М. Чеботарьова**, к.е.н., доцент*
***Ю.В. Файзуліна**, здобувач вищої освіти*
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

Активізація процесів глобалізації, підвищення ролі і значення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) для країни обумовлює необхідність пошуку нових шляхів підвищення ефективності експортно-імпортних операцій. Зміцнення взаємовигідного партнерства в ЗЕД, подальший розвиток зовнішньоторговельних відносин є найважливішими факторами економічного зростання. В умовах глобалізації великого значення набуває регулювання зовнішньоторговельної діяльності, що передбачає реалізацію державою системи заходів і методів, необхідних для забезпечення взаємодії національного господарства зі світовим.

Проблеми і перспективи розвитку зовнішньої торгівлі товарами та послугами, імпортозаміщення, операції з імпортною давальницькою сировиною висвітлювали вчені-економісти: Р. Моторин, С. Растворцева і В. Фаузер, Н. Чеботарьова й інші. Ретельний аналіз українського законодавства із регулювання ЗЕД, виокремивши його позитивні і негативні якості зробив Д. Минюк. Т. Мельник і Т. Вишинська окреслили не менш важливу проблему щодо іллегалізації зовнішньої торгівлі в Україні.

Проблеми зовнішньої торгівлі, які сьогодні негативно позначаються на економічній ситуації в Україні, вимагають негайного вирішення. Включення України в якості рівноправного суб'єкта в світове господарство залишається наразі одним з головних її завдань.

Україна має зовнішньоекономічні відносини з багатьма країнами світу і постійно розвиває їх. Так, згідно з даними СОТ в 2015 р. на Україну припадало 0,23 % всього світового експорту товарів і 0,22 % імпорту. У світовому експорті послуг Україні належить всього 0,26 % і в імпорті – лише 0,21 % [1]. Аналізуючи показники останніх років, відновлення зростання експорту можна очікувати лише після 2017 р.

За період 2007-2016 рр. у товарній структурі експорту й імпорту відбулися істотні зміни. Якщо протягом 2007-2012 рр. у товарній структурі експорту домінували чорні й кольорові метали та вироби з них, то вже з 2013 р. спостерігалось зростання обсягів експорту продовольчих товарів і сировини для їх виробництва (у 2016 – 45,4 % загального обсягу). У структурі імпорту переважали машини, устаткування, транспортні засоби та прилади (в 2016 р. 25,5 % від загального обсягу імпорту); продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей (20,4 %); мінеральні продукти (19,9 %); продовольчі товари та сировина для їх виробництва (9,5 %) [2].

Велика частка українського експорту послуг в 2016 р. припадала на транспортні послуги (54,7 %), у т. ч. трубопровідний транспорт; комп'ютерні й інформаційні послуги (16,3 %); послуги з переробки матеріальних ресурсів (11,6 %); ділові послуги (7,9 %). У загальному обсязі імпорту послуг переважали транспортні послуги (у 2015 році – 20,9 %); державні та урядові послуги (19,1 %); послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (15,8 %); ділові послуги (13,0 %) [2].

У структурі експорту товарів основною країною-партнером, як в 2016 р, так і в цілому на протязі 2007-2016 рр. залишається Російська Федерація, на яку припадає 9,9 % від усього обсягу експорту товарів. На другому місці – Єгипет (6,2 %), на третьому – Туреччина (5,6 %). Далі йдуть Індія (5,2 %), Китай (5,0 %), Білорусь (2,5 %). Третина експортованих товарів припадає саме на ці 6 країн.

Основними країнами-імпортерами товарів у 2016 р. були Російська Федерація (12,0 %), Китай (11,6 %), Білорусь (7,0 %), Сполучені Штати (5,1 %), Туреччина (3,1 %). На ці країни припадає 40 % імпортних українських товарів.

В експорті та імпорті товарів основним торговельним партнером України був Європейський Союз. Так, в експорті товарів питома вага Європейського Союзу склала 37,1%, а в імпорті вона сягнула позначки 44,6 % [2].

Основними країнами-експортерами послуг у 2015 р. були Росія (31,2 %), Швейцарія (7,9 %), США (6,8 %), Велика Британія (5,7 %), Німеччина (4,6 %); в той час коли імпортерами послуг – Велика Британія (13,0 %), Російська Федерація (11,8 %), Німеччина (9,7 %), США (8,8 %), Кіпр (5,2 %) [2].

Напрямами експорту товарів і послуг, які для України мають стратегічне значення є і надалі будуть: країни СНД, Європи та Азії (87,7 % й 84 % загального обсягу відповідно).

Одним із вагомих чинників економічного зростання в Україні стало набуття членства в СОТ у 2008 р. Цьому сприяє встановленню чітких правил дій на світовому ринку згідно з правилами СОТ, а також лібералізація зовнішньоторговельних заходів із понад 160 країнами-членами СОТ, що на сьогодні охоплюють понад 95 % світової торгівлі. Вступ України до СОТ співпав із світовою фінансово-економічною кризою, що у свою чергу відобразилось на економічних показниках [3]. Членство в СОТ також дозволило нашій державі розпочати переговори про укладання угод про вільну торгівлю з основними та потенційними торговельними партнерами, зокрема з ЄС, Європейською асоціацією вільної торгівлі (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія і Швейцарія), Чорногорією, Канадою, Туреччиною, Сінгапуром тощо.

Перелік посилань:

1. World Trade Report 2016. Trade and development: recent trends and the role of the WTO [Electronic resource]. – Available at : http://stat.wto.org/CountryProfile/ WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=UA

2. Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua.

3. Переваги членства у Світовій організації торгівлі для України [Електронний ресурс] // Міжнародна група розвитку. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : file:///C:/Users/S-PC/Downloads/Booklet_on_WTO_full.pdf.

БОРОТЬБА З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

***А.О. Черняєва**, к.е.н.*
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету

Нестабільність зайнятості та загроза безробіття, низький рівень заробітної плати, незадовільні умови праці, недотримання трудового законодавства, особливо порушення трудових прав працівників при прийомі та звільненні з роботи – всі ці аспекти сучасного ринку праці не дозволяють вважати проблему дискримінації застарілою. Найбільш поширеною в світі вважається расова дискримінація, коли обмежуються права національних меншин і затверджується перевага однієї нації над іншою. Також дуже часто зустрічається дискримінація за гендерною та віковою ознакою. Вона виникає під час прийому на роботу жінок і людей похилого віку.